

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 5. De erroribus ab ipso Christo condemnatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

rum; nam philosophi, qui nunquam sunt catholicam professi fidem, hereses aut errores hereticos aduersus eam proferre non possunt, cum heresis proprie ab homine baptizato proferatur, ut alibi scripsimus. Caterum respondemus, z ymericum non assertorem sed propositionum erronearum seu falsarum, & fidei catholice aduersantium naturam intuitum, etiam si a non Christianis sint prolatae, hereses vocauisse, quasi sentiat propositiones hereticas dici non ab assertoribus, sed a natura rei, ut etiam uoluerunt Tur recremata, & alij quos retuli supra p. 1. q. 7. §. controversiam vero illam, quam sententiam comprobatur definitio heresis ab Alfonso Castro allata lib. 1. c. 1. de iusta her. pun. videlicet: Heresis est enunciatio, siue propositio falsa, fidei catholice ita repugnans, ut cum illa simul esse non possit.

d Item quod pena anime nostre separatæ est separatio à prima intelligentia. Hæc Periodus deest in tribus codicibus, Bononiensi, Sabellano, & Cardinalis de Gambara: eam habet solus Barcinonensis impressus, & ideo non sum ausus omittere: caterum ita omnino legendum puto: est separatio ab vltima intelligentia. Quia anima ex Auerrois sententia, ut constat ex eius erroribus paulo antea ab auctore relatis, quem Algazel proculdubio sequitur Arabs Arabum, ab vltima intelligentia producit, & cū ea delectatur, a qua habet esse, vnde cum ab ea separatur, torquetur & affligitur. Ei inuadit hæc coniectura Agidius in præcitato tractatu de erroribus philosophorum, tit. De erroribus Algazelis, ubi cū in 13. errores dixisset errare Algazelem circa penam animæ, quia ponit talem penam consistere in eo solum, quod separatur ab intelligentia agente, in Epilogo errorum eiusdem Algazelis ait illum censere, quod tanta pena animæ separata est in eo, quod sentit se separata ab vltimo Angelo, a quo dependet beatitudo sua.

Sed non multum refert hæc tam diligenter perscrutari.

c Hic dicuntur Cyni. Hoc nomen in omnibus codicibus erat deprauatum; nam Barcinonensis impressus habebat Canici, Sabellanus Canicici, Directorium Cardinalis de Gambara Caninicci, & Bononiensis omnium corruptissime, Canonici: nos eam sententiam, quæ tractat auctor Cynici reposuimus, ut sit sensus. Qui dicunt simplicem fornicationem iure naturali non esse vitiam, Cynici dicuntur, fuerunt autem Cynici, ut scribit Laertius: philosophi quidam sectatores Anaxibenis, Crates, & Diogenes ille Cynicus, ita dicti, vel a Cynosarge gymnasio, vel a canina mordacitate: vel ab eo quod canum more in propatulo coire non reuerentur, de quibus Cicero li. 1. de Officijs, & Isidorus lib. 8. Etymolog. c. 6. §. Cynici.

QUESTIO V.

De erroribus ab ipso Christo damnatis.

SUMMARYM.

1. Phariseorum errores primum recensentur.

A 2 Secundo Sadduceorum.

3 Terrio Herodianorum.

VINTA quæstio est: quæ sunt hereses, & errores per ipsum Christum personaliter condemnate.

Ad hæc respondemus, quod sunt tres in genere: scilicet, Phariseorum, Sadduceorum, & Herodianorum.

1 Isti posuerunt, quod traditiones hominum & ordinationes erant decretis legis diuinae, & mandatis præponenda, & præ illis obseruanda.

Item, quod melius & sanctius est temporalia sacerdotibus offerre, quam patrem & matrem egentes, & necessitatem patientes sustentare.

Item, quod lotiones, & munditiæ mantium & corporum exterius inducunt necessario lotionem a peccatis, & munditiam interius. Hos errores condemnauit Christus, Matth. xv.

Item, quod licitum erat vxorem dimittere etiam non fornicationis ratione, & libellum repudiij ei dare.

Item, quod exterior immunditia corporis, necessario inducit immunditiam mentis.

Item, quod licitum erat vxorem alterius sic dimissam, in vxorem suam accipere viro viuente.

Item, quod licitum est sicut amicos diligere, sic inimicos odire. Hos errores condemnauit Christus, Marci x.

Condemnauit etiam errores Sadduceorum.

2 Hi resurrectionem mortuorum esse futuram negabant. Hunc errorem Christus condemnauit, Ioan. v. & Matth. xxij.

Item animas esse spiritus non concedebant, sed solum esse corporalia affirmabant.

Item, Prophetarum dicta spernebant, nec dictis sanctorum patrum fidem dabant.

Item Herodianorum.

D 3 Hi posuerunt licitum esse vxorem alterius, & eo viuente, sibi accipere in vxorem: & Herodes ita fecit qui vxorem fratris suis viuents sibi in matrimonium copulauit. Et quia Ioannes Baptistam hunc errorem arguendo Herodes condemnauit, ipsum Herodes decapitauit.

Item posuerunt, Christum non esse verum Deum nec beatam Mariæ filium, sed realiter Ioannem Baptistam ab ipso Herode decapitatum: qui post modum (ut asserunt) resurrexit, ut habetur Matth. xiiij.

E Horum trium errores, scilicet, Phariseorum, Sadduceorum, & Herodianorum Christus Marci viij. condemnauit, cum dixit Cauete a fermento Phariseorum, & Sadduceorum, & Herod.

COMMENT. XXX.

a Ad hæc respondemus, quod sunt tres in genere, scilicet Phariseorum, Sadduceorum, & Herodianorum. Neque in hoc libro diligenter, doctrina Iudeorum in septem partes aliquando diuisa, septem hereses separare, & qui eas fouebat teste sancto Epiphanio li. 1. contra hereses heresi.

Error Auerrois de productione anime.

Locus emendatus, & qui fuerint Cynici.

heresi. 14. 15. & sequent. bi fuerūt: Sadducei, Scribas, Pharisei, Hemerobaptista, Nazare, Offenset Herodiani. horū hereses recenset etiam breuiter more suo Philastrius episcopus Brixienfis. in catalogo heresim in principio, & Isidorus lib. 8. Etimolog. 6. 4. & sanctus Antonius in sum. par. 4. tit. 11. c. 6. & alii. Eymericus hoc loco tres tantum sectas recensuit, scilicet Pbariseorum, Sadduceorū & hereticorum; Caterum cum dixit tres esse in genere, aperte indicauit plures fuisse sectas, omnes tamen ad has tres referri possunt, vt constat ex sancto Epiphania. Christus autem Dominus in Euangelio sepe acriter hos reprehendit, eorumque doctrinam & mores reprobauit, & ideo vere ait auctor hic, istorum errores psonaliter fuisse a Jesu Christo cōdemnatos.

Singularum vero errores mores, & studia, propterea hic referre omitto, quoniam satis esse existimo indicasse lectori auctores, vnde ista petere possit, praesertim autem sanctum Epiphanium, qui ceteris est in hac re copiosior.

Quaestio VI. de Haeresibus damnatis relatis in Decreto.

A	F
66 Acephali.	50 Floriani.
14 Adamiani.	G
38 Aeriani.	6 Gnostici.
39 Aetiani, siue Eumoni.	H
68 Agnoiti.	57 Heluidiani.
26 Alogi.	30 Hermogeniani.
18 Angelici.	33 Hierachiti.
46 Antidicomariti.	80 Haereses variae siue nomine auctorum.
32 Antropomorphiti.	I
19 Apostolici.	56 Iovinianisti.
12 Apelliti.	L
45 Apollinariisti.	55 Luciferiani.
23 Aquarij.	M
59 Arabici.	44 Macedoniani.
13 Archontiaci.	31 Manichei.
43 Arriani.	21 Marcionisti.
22 Arcotyriti.	17 Melchisedechiani.
B	3 Menandrini.
4 Basilidiani.	47 Metangismoniti.
52 Bonosiani.	35 Montani.
C	N
15 Cainani.	9 Nazarej.
7 Carpocratiani.	64 Nestoriani.
27 Cataphruges.	5 Nicolaiti.
18 Cathari.	41 Noetiani, siue Patripassiani.
20 Cerdoniani.	34 Nouatiani.
8 Cerinthiani, vel Millenarii.	62 Nyctages.
53 Circumcelliones, seu Scotocapiti.	O
49 Colluthiani.	10 Ophyti.
D	40 Origeniani.
51 Donatisti.	P
E	58 Paterniani.
36 Ebioniti.	48 Patritiani.
65 Eubychiani.	29 Pauliani.
	63 Pelagiani.

A	37 Photiniani.	25 Tatiani, siue Encratite
	54 Priscillianisti.	60 Tertullianisti.
	S	61 Tessarescaderiti.
	42 Sabelliani.	67 Theodosiani, siue Gaianiti.
	16 Sethiani.	
	24 Severiani.	69 Tritheiti.
	2 Simoniani.	T
		11 Valentiniani.

SEXTA quaestio est: haereses & errores per Christu Vicarium, & Ecclesiam cōdenati, de quib. agitur in Decretis qui sunt: Ad hanc dicimus, quod haereses & errores quam plures cōdenantur, colliguntur, & ponuntur expressē 24. quaestio, 3. capit. Quidam, vbi dicitur sic:

Sectae vero hereticorum quot sint, & vnde nomina acceperint. Isidorus 8. lib. etymologiarum. ca. 5. determinat, dicens.

1 Quidam autem heretici, qui de Ecclesia recesserunt, ex nomine suorum auctorum nuncupantur: quidam vero ex causis, quas eligentes instituerunt.

2 Simoniani a dicti a Simone magicæ artis peritico: Petrus in actibus Apostolorum, maledixit pro eo, quod ab Apostolis Spiritus sancti gratiā pecunia emere voluisset, hi dicunt, creaturam non a Deo, sed a virtute quadē superna creatā.

3 Menandrini, a Menandro mago discipulo Simonis nuncupati, qui mundum non a Deo, sed ab Angelis factum asseruit.

4 Basilidiani, a Basilde appellati, qui inter reliquas blasphemias, Iesum passum abnegauit.

5 Nicolaitæ dicti a Nicolao Diacono Ecclesie Hierosolimorum, qui cum Stephano, & ceteris constitutus est à Petro: qui propter pulchritudinē relinquens uxorem, dixerat, vt qui vellet, ea vteretur, versa est in supram talis consuetudo, vt inuicem coniugia commutarentur: quos Ioannes in Apocalypsi improbat, dicens: Sed hoc habes, quod odisti facta Nicolaitarum.

6 Gnostici propter excellentiam scientiæ se ita appellare voluerunt. Animam, naturam Dei esse dicunt: bonum & malum Deum suis dogmatibus fingunt.

7 Carpocratiani, à Carpocrate quodam vocantur, qui dixit Christum hominem fuisse tantum, & de vtroque sexu progenitum.

8 Cerinthiani, à Cerintho quodam nuncupati, hi inter cetera circumcisionem obseruant: mille annos post resurrectionē in voluptate carnis futurus prædicant: vnde & Græce Χριστιανισμὸς Latine millenarij sunt appellati.

9 Nazarej e dicti qui dum Christum (qui à vico Nazareus est appellatus) filium Dei confiteantur, omnia tamen veteris legis custodiunt.

10 Ophyti, a colubro nominati sunt, coluber enim græce ὄφις dicitur; colunt enim serpentē, dicentes ipsum in paradysum induxisse virtutis cognitionem.

11 Valentiniani, à Valentino quodam Platónico sectatore vocati, qui aliois, id est sæcula quædam

Iuxta emēditionem factā Romæ Decreti nuper editi

Alto. 8.

Alto. 6.

Apoc. 2.